

МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра грецької філології та перекладу

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВЗП27, ВДЗП 2.1.3 Основи дискурсології

(шифр і назва навчальної дисципліни)

спеціальність 035 Філологія, 014 Середня освіта

(код та найменування спеціальності)

спеціалізація 035.081 «Новогрецька мова та література (переклад включно)»

014.02 «Середня освіта. Мова і література (новогрецька)»

(назва спеціалізації)

факультет грецької філології та перекладу, філології та масових комунікацій, іноземних мов

(назва факультету)

Робоча програма з курсу «Основи дискурсології» для студентів II курсу ОС «Бакалавр» за спеціальностями (напрямами підготовки) 035 Філологія, 014 Середня освіта

Розробник Лабецька Ю. Б., доцент кафедри грецької філології та перекладу

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри грецької філології та перекладу

Протокол від " 27 " серпня 2020 року, № 1

Завдувач кафедри грецької філології та перекладу Жарікова (Ю. В. Жарікова)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань <u>03 Гуманітарні науки</u> <u>01 Освіта</u> (шифр і назва)	Нормативна (за вибором)	
Модулів – 2	Спеціальність (професійне спрямування): <u>035 Філологія</u> <u>014 Середня освіта.</u>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		2-й	2-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання <u>Реферат / мультимедійна презентація</u> (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин - 90		4-й	4-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2,8 самостійної роботи студента – 4,1	Освітньо-кваліфікаційний рівень: Бакалавр	16 год.	4 год.
		Практичні, семінарські	
		14 год.	8 год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		59 год	77 год.
	Індивідуальні заняття: 1 год.		
	Вид контролю: залік		

Примітка:

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 33,3:66,7 %

для заочної форми навчання – 14:86 %

2. Мета: навчити студентів сприймати дискурс як багатовимірну цілісну форму існування людини в часово-просторових координатах, у системі культури.

Завдання: ознайомити студентів з дискурсологією як новітньою тенденцією в мовознавчих дослідженнях; сформувати уявлення про типологію та основні види дискурсу; ознайомити студентів з основними принципами та методами дискурс-аналізу; сформувати навички застосування дискурс-аналітичного підходу у дослідженні мовного матеріалу, прищепити навички структурного, преференційного та комплексного інтонаційно-синтаксичного аналізу дискурсу; ознайомити з можливостями дискурсивного аналізу в соціолінгвістиці, криміналістиці та судочинстві, психіатричній та політичній лінгвістиці.

Можливості та переваги, які надає вивчення дисципліни:

В результаті вивчення дисципліни студент отримає уявлення про проблематику дискурсології, сферу дискурс-аналізу та його методи, а також зможе розрізнити різні види

дискурсу та зробити первинний дискурс-аналіз будь-якого тексту, зокрема, педагогічного та художнього. Курс навчить студента застосовувати знання у практичних ситуаціях, для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

Перелік компетентностей, що формуються в результаті вивчення дисципліни:

- здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями;
- здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел;
- уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми;
- здатність працювати в команді та автономно;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;
- здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних фактів;
- здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань;
- усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.

Передбачені результати навчання:

- Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.
- Організувати процес свого навчання й самоосвіти.
- Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.
- Знати й розуміти систему мови, загальні властивості дискурсу як мови, зануреної в життя, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.
- Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.
- Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.
- Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції дискурсології, вміти застосовувати їх у професійній діяльності.

3. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I ДИСКУРС-ТЕОРІЇ ТА ДИСКУРС-АНАЛІЗ

ТЕМА 1. Дискурсивний переворот у науці. Лінгвістика в умовах дискурсивного перевороту.

ТЕМА 2. Історичний ракурс дослідження дискурсу. Джерела дискурсного аналізу. Основні напрями вивчення дискурсу в лінгвістиці.

ТЕМА 3. Дискурсологія як наука. Предмет і завдання. Дискурс у лінгвістичних описах

ТЕМА 4. Підходи і методи в дискурсивному аналізі. Аспекти змісту дискурсу.

ТЕМА 5. Одиниці і категорії дискурсивного аналізу.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II ТИПОЛОГІЯ ДИСКУРСУ. ПЕДАГОГІЧНИЙ ДИСКУРС. ХУДОЖНІЙ ДИСКУРС

ТЕМА 6. Типологія дискурсу.

ТЕМА 7. Різновиди дискурсів та їх останні дослідження в сучасному мовознавстві.

ТЕМА 8. Особливості педагогічного дискурсу.

ТЕМА 9. Особливості художнього дискурсу.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1.												
Змістовий модуль 1. Дискурс-теорії та дискурс-аналіз												
Тема 1. Дискурсивний переворот у науці. Лінгвістика в умовах дискурсивного перевороту.	9	2	2			5	8	1	1			6
Тема 2. Історичний ракурс дослідження дискурсу. Джерела дискурсного аналізу.	10	2	2			6	9	1				8
Тема 3. Дискурсологія як наука. Предмет і завдання. Дискурс у лінгвістичних описах	6	2				4	6					6
Тема 4. Підходи і методи в дискурсивному аналізі. Аспекти змісту дискурсу.	11	2	2			7	9	1				8
Тема 5. Одиниці і категорії дискурсивного аналізу.	11	2	2			7	10	1	1			8
Разом за змістовим модулем 1	47	10	8			29	42	4	2			36
Змістовий модуль 2. Типологія дискурсу. Педагогічний дискурс. Художній дискурс.												
Тема 6. Типологія дискурсу.	10	2	2			6	13	1	1		2	9
Тема 7. Різновиди дискурсів та їх останні дослідження в сучасному мовознавстві.	13	2	2		3	6	13	1	1		3	8
Тема 8. Особливості педагогічного дискурсу. Особливості художнього дискурсу.	20	2	2		6	10	11		1		2	8
Разом за змістовим модулем 2	43	6	6		9	22	48	2	4		9	33
Усього годин	90	16	14		9	51	90	6	6		9	69
Модуль 2. Самостійна робота студентів.												

ІНДЗ	9				9		9					
Усього годин	90	16	14		9	51	90	6	6		9	69

5. Теми семінарських занять

Денне відділення

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Лінгвістика в умовах дискурсивного перевороту. Функціонування та інтерпретація терміна «дискурс» у науковій літературі. Кваліфікаційні ознаки дискурсу.	2
2	Історичний ракурс дослідження дискурсу. Джерела дискурсного аналізу.	2
3	Підходи і методи в дискурсивному аналізі. Аспекти змісту дискурсу.	2
4	Одиниці й категорії дискурсу.	2
5	Типології дискурсу. Мовознавчі дослідження різних типів дискурсу.	2
6	Особливості педагогічного дискурсу. Особливості художнього дискурсу.	2
7	Застосування різних методик аналізу дискурсу.	2

Заочне відділення

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Дискурсологія як наука. Напрями дискурсології.	2
2	Методологічна база дискурсології. Одиниці й категорії дискурсу.	2
3	Типології дискурсу. Особливості педагогічного та художнього дискурсу.	2
4.	Застосування різних методик аналізу дискурсу.	2

1. Самостійна робота

Анотація та реферування додаткової літератури з курсу, виписування інформації з різних джерел, створення таблиць, повідомлення з теми, рекомендованої викладачем.

№ з/п	Назва теми	Години за денною	Години за заочною
1	Дискурсивний переворот у науці. Лінгвістика в умовах дискурсивного перевороту.	5	6
2	Історичний ракурс дослідження дискурсу. Джерела дискурсного аналізу	6	8
3	Дискурсологія як наука. Предмет і завдання. Дискурс у лінгвістичних описах	4	6
4	Підходи і методи в дискурсивному аналізі.	7	8
5	Одиниці і категорії дискурсивного аналізу.	7	8

6	Типологія і структура дискурсу.	6	9
7	Різновиди дискурсів та їх останні дослідження в сучасному мовознавстві.	6	8
8	Особливості педагогічного дискурсу. Особливості художнього дискурсу.	10	16
	Разом	51	69

9. Індивідуальні завдання

Реферат / Мультимедійна презентація

Орієнтовна структура реферату / мультимедійної презентації:

вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел. Загальний обсяг виконаної роботи – від 10 до 15 сторінок (або 10-12 слайдів), включаючи титульний аркуш, зміст та бібліографію.

Обов'язковим компонентом виконання ІНДЗ є публічний захист результатів виконаного дослідження, який може відбуватися під час аудиторної роботи та на різних науково-дослідних заходах (наукових конференціях, круглих столах, наукових товариств, дослідницьких гуртків, тощо).

10. Методи навчання

Лекція, проблемний виклад, робота з підручником та додатковими джерелами, проведення дискурсивного аналізу, проблемно-пошуковий метод, метод проектів, мультимедійна презентація, виписування, складання схем, тренувальні вправи.

11. Критерії оцінювання

Реалізація основних завдань контролю знань студентів з дисципліни «Основи дискурсології» досягається системними підходами до оцінювання та комплексністю застосування різних видів контролю. Згідно з діючою в університеті системою комплексної діагностики знань студентів, з метою стимулювання планомірної та систематичної навчальної роботи, оцінка знань студентів здійснюється за 100-баловою системою. Форми контролю знань студентів: - поточний; - підсумковий модульний; - семестровий підсумковий (залік). Оцінювання знань студентів в університеті здійснюється за 100-баловою шкалою, яка переводиться відповідно у національну шкалу («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалу європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС –А, В, С, D, E, FX, F). Поточний контроль проводиться на окремих лекційних заняттях, на кожному семінарському / практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на семінарських заняттях та набутих практичних навичок під час виконання завдань лабораторних/практичних робіт. Критерії поточного оцінювання знань студентів.

Усний виступ та виконання письмового завдання	Критерії оцінювання
А	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу.

В	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.
С	В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.
D	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності.
Е	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки.
F	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Доповнення виступу:

2 бали – отримують студенти, які глибоко володіють матеріалом, чітко визначили його зміст; зробили глибокий системний аналіз змісту виступу, виявили нові ідеї та положення, що не були розглянуті, але суттєво впливають на зміст доповіді, надали власні аргументи щодо основних положень даної теми.

1 бал отримують студенти, які виклали матеріал з обговорюваної теми, що доповнює зміст виступу, поглиблює знання з цієї теми та висловили власну думку.

Суттєві запитання до доповідачів:

2 бали отримують студенти, які своїм запитанням до виступаючого суттєво і конструктивно можуть доповнити хід обговорення теми.

1 бал отримують студенти, які у своєму запитанні до виступаючого вимагають додаткової інформації з ключових проблем теми, що розглядається.

Ведення конспекту лекцій:

Ведення конспекту лекцій є обов'язковим. Основні вимоги, пов'язані з лекційною формою навчання, такі: уміти не лише слухати, а й сприймати, усвідомлювати зміст лекції; систематизувати одержані знання в конспектах; уміти творчо осмислювати матеріал лекції у процесі самостійної роботи. Потрібно мати окремий зошит з навчальної дисципліни, на титульній сторінці якого слід зазначити назву навчальної дисципліни, курс, прізвище та ініціали студента, вчений ступінь, звання, прізвище, ім'я і по батькові лектора; з лівого боку кожної сторінки варто відводити широкі поля (4—5 см), на яких під час лекції і пізніше при самостійному опрацюванні матеріалу можна робити помітки; записи потрібно робити розбірливо; цитати, важливі думки виділяти. Можливо робити скорочення, особливо тих слів, що часто зустрічаються в курсі лекцій.

10 балів отримують студенти, які мають конспект усіх лекцій, оформлений відповідно до вимог.

0 балів отримують студенти, які не мають конспекту лекцій.

Складання словника основних термінів, що визначені програмою курсу (за темами):

Програмою курсу визначено перелік ключових термінів, що розкривають зміст кожної

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

14. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення

Опорний конспект лекцій, комплекс навчально-методичного забезпечення.

15. Рекомендовані джерела інформації

Монографічні видання:

1. *Бацевич Ф. С.* Основи комунікативної лінгвістики / Ф.С.Бацевич. –Київ : Видавничий центр «Академія», 2009. –375 с.
2. *Борботько В.Г.* Принципы формирования дискурса: От психолингвистики к лингвосинергетике. Изд. 2-е, стереотипное. – М.: КомКнига, 2007. – 288 с.
3. *Борботько В.Г.* Элементы теории дискурса. – Грозный, 1981. – 181 с.
4. *Будагов Р.А.* Язык—реальность—язык. – Москва: Наука, 1983. – 262 с.
5. Дискурс іноземної комунікації./ Львівський національний ун-т ім. І.Франка / К. Кусько (заг.наук. ред.). – Л. ЛНУ ім. І. Франка, 2002. – 496 с.
6. Дискурс как когнитивно-коммуникативный феномен / Л.Р. Безуглая, Е.В. Бондаренко, П.М. Донец, А.П. Мартынюк, Е.И. Морозов, В.Г. Пасынок, Л.С. Пихтовникова, Л.В. Солощук, И.Е. Фролова, С.А. Швачко, И.С. Шевченко: Монография / Перевод с укр. – Харьков: Константа, 2005. – 356 с.

7. Дискурс, речь, речевая деятельность: Функциональные и структурные аспекты / РАН, ин-т научной информации по общественным наукам / С.А. Ромашко (отв. ред.). – М.: ИНИОН РАН, 2000. – 232 с.
8. *Загнітко А.П.* Основи дискурсології: науково-навчальне видання. – Донецьк: ДонНУ, 2008. – 194 с.
9. *Карасик В.И.* Языковой круг: личность, концепты, дискурс. – Волгоград: Перемена. 2002. – 477 с.
10. *Козакова Л.О.* Наративний дискурс малої прози Олеся Гончара: Монографічне дослідження / Київ. нац. ун-т ім. Т.Г. Шевченка. – К.: ВПЦ „Київський університет”, 2003. – 98 с.
11. *Кочерган М.П.* Загальне мовознавство: Підручник. Видання 2-ге, виправлене і доповнене: — К.: Видавничий центр «Академія», 2006. — 464 с. — (Альма-матер).
12. *Кравченко Н.К.* *Практическая дискурсология: школы, методы, методики современного дискурс-анализа.* (електронна версія)
13. *Лассан Э.* Дискурс власти и инакомыслия в СССР: когнитивно-риторический анализ. – Вильнюс, 1995. – 232 с.
14. *Макаров М.Л.* Основы теории дискурса. – М.: Гнозис, 2003. – 280 с.
15. *Николина Н.А.* Филологический анализ текста: Учебное пособие. – Москва: Academia, 2003. – 255 с.
16. *Павличко С.Д.* Дискурс модернізму в українській літературі. – К.: Либідь, 1999. – 447 с.
17. *Прохоров Ю.С.* Действительность. Текст. Дискурс: Учебн. Пособие Ю.С. Прохоров. – 2-е изд., испр. – М.: Флинта; Наука, 2006. – 224 с.
18. *Селиванова Е.А.* Основы лингвистической теории текста и коммуникации / Е.А.Селиванова. – К. : ЦУЛ, «Фитосоциоцентр», 2002. – 336 с.
19. *Серажим К. С.* Дискурс як соціолінгвальне явище: методологія, архітектоніка, варіативність: монографія / К. С. Серажим; [за ред. В. Різуна]. –К.: КНУ ім. Т.Шевченка, 2002. –392 с.
20. Современный дискурс-анализ: повестка дня, проблематика, перспективы : Электронный ресурс : коллектив. моногр. / НИУ "БелГУ", Медиаперспектива, Информ. агентство "Бел.ру" ; под ред. Е.А. Кожемякина, А.В. Полонского. - Белгород : ИД Белгород, 2016. - 244 с.
21. *Стивак Д.Л.* Лингвистика измененных состояний сознания: проблема текста // Вопросы языкознания. – 1987. – № 2. – С. 77-84.
22. *Топоров В.Н.* Пространство и текст // Текст: семантика и структура. – Москва, 1983. – С. 227-284.
23. *Филиппов К.А.* Лингвистика текста: Курс лекций. – СПб: Изд-во С.-Петербур. ун-та, 2003. – 336 с.
24. *Филлипс Л. Дж., Йоргенсен М.В.* Дискурс-анализ. Теория и метод: Пер. с англ. – Х.: Гуманитарный центр, 2004. – 336 с.
25. *Хабермас Ю.* Философский дискурс о модерне. Пер. с нем. – М.: Издательство «Весь Мир», 2003. — 416 с.
26. Язык. Текст. Дискурс: Межвузовский научный альманах / Под. ред. Г.М. Манаенко. Вып. 3. – Ставрополь: Изд-во ПГЛУ, 2005. – 308 с.
27. *Benwell В., Stokoe E.* *Discourse and Identity.* – Edinburgh: Edinburgh Univ. Press, 2006. – 314 p.
28. *Brown G., Yule G.* *Discourse analysis / Cambridge Textbook in Linguistics.* – Cambridge, New York, New Rochelle, Melbourne, Sydney: Cambridge Univ. Press, 1983. – 283 p.
29. *Cameron D.* *Working with Spoken Discourse.* – London; Thousand Oaks; New Delhi: Sage Publications, 2001. – 206 p.
30. *Cook G.* *The Discourse of Advertising.* 2nd ed. – London; New York: Roudledge, 2006 p. – 256 p.

31. Cutting J. *Pragmatics and Discourse: A Resource Book for Students*. – London; New York: Routledge, 2002. – 187 p.
32. Fairclough N. *Analysing Discourse*. – London; New York: Routledge, 2004. – 270 p.
33. *Handbook of Discourse Analysis*. Edited by Schiffrin D., Tannen D., and Hamilton H.E. – Malden (Mass.); Oxford: Blackwell Publishers, 2001. – 851 p.
34. *Language in the Context of Use: Discourse and Cognitive Approaches to Language* / Edited by A. Tylor, Y. Kim, and M. Takada. – Berlin; New York: Mouton de Gruyter, 2008. – 229 p. – (Cognitive Linguistics Research; 37).
35. Potter J. *Representing Reality: Discourse, Rhetoric and Social Construction*. – London; Thousand Oaks; New Delhi: Sage Publications, 2004. – 254 p.
36. Salkie R. *Text and Discourse Analysis*. – New York, 1995. – 115 p.
37. Tannen D. *Gender and Discourse*. – New York; Oxford: Oxford Univ. Press, 1996. – 229 p.

Збірники наукових статей:

1. Літературний дискурс: генезис, рецепція, інтерпретація (літературознавчий, культурологічний і методичний аспекти): Зб. матеріалів міжнар. конф. (Україна. Київ 16-17 жовтня 2003 р.) / Київ. міський пед. ун-т ім. Б.Д.Гринченка; Українська асоціація викладачів зарубіжної літератури. – К., 2003. – 310 с.
2. Текст и дискурс. Проблемы экономического дискурса: Сб. науч. ст. / С.-Петербургский гос.ун-т экономики и финансов. – С.Пб., 2001. – 155 с.

Наукові статі:

1. Аврамова А.Г. Электронный дискурс в зеркале оппозиции «устный/писменный» // ВМУ. Сер. лингвистика и межкультурная коммуникация. – 2004. - № 3. – С. 119-126.
2. Бабаян В.Н., Круглова С.А. Теория дискурса в системе наук о языке // Ярославский педагогический вестник. – 2002. – № 3 (32).
3. Баранов А.Н. О типах сочетаемости метафорических моделей: в речевом употреблении // Вопросы языкознания. – 2003. - № 2. – С. 73-94.
4. Басюл З.К. В поисках здравого смысла: Анализ постмодернистского дискурса // Гуманитарні науки. – 2004. - № 1. – С 109-115.
5. Бацевич Ф.С. Категорії комунікативної лінгвістики: спроба визначення // Мовознавство – 2003. - № 6. – С. 25-32.
6. Габідулліна А.Р. Навчально-педагогічний дискурс як лінгвістичний феномен // Мовознавство. – 2009. - № 6. – С. 70-78.
7. Зарецький О.В. Альтернативний дискурс в УРСР 60-80 х років (до постановки проблеми) // Мовознавство. – 2000. – № 2-3. – С. 66-73.
8. Китаайгородская М.В., Розанова Н.Н. Творчество Владимира Высоцкого в зеркале устной речи // Вопросы языкознания. – 1993. – № 1. – С. 93-113.
9. Левина Г.М. Невербальная вербальность: некоторые вопросы и уточнения к понятию «дискурс» // Мир русского слова. – 2003. - № 2. – С.64-71.
10. Литвиненко Р. Діалог як константа фахового медичного дискурсу // Українська мова. – 2004. - № 3. – С. 75-87.
11. Островская Т., Хачмафова З. Основные направления исследования дискурса в современной лингвистике // Вестник АГУ. – вып. 2. – 2016. – С. 99-105.
12. Папуша О. Дитяча література як маргінес літературознавчої теорії: до проблеми конститування об'єктів наукового дискурсу // Слово і час. – 2004. - №12. – С. 20-26.
13. Солodka О. Дискурсивні горизонти теорії або питання про доцільність “філософем” М.Фуко / Філософська фумка. – 2004. - № 1. – С.55-72.
14. Хундснуршер Ф. Основы, развитие и перспективы анализа диалога // Вопросы языкознания. – 1998. - № 2. – С.38-50.

15. Шевченко И.С. Об историческом развитии когнитивного и прагматического аспектов дискурса / И.С. Шевченко // Вісник Харківського національного ун-ту ім. В.Н. Каразіна. Іноземна філологія на межі тисячоліть. – 2000. – № 471. – С. 300-307.